

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 01.03.2005
KOM(2005) 65 končno

ZELENA KNJIGA

Dedovanje in oporoke

{SEK(2005) 270}

(predložen s strani Komisije)

1. UVOD

Ta zelena knjiga odpira poglobljeno razpravo o zakonitem ali oporočnem dedovanju s predstavitvijo mednarodnih vidikov.

Komisija poziva vse zainteresirane, da ji pošljejo svoje odgovore kot tudi vsakršen drug koristen prispevek do 30. septembra 2005 na naslednji naslov:

Commission européenne
Direction générale Justice, Liberté et Sécurité
Unité C1 – Justice civile
B – 1049 Bruxelles
Telefaks: + 32 (0) 2 299 64 57
Elektronska pošta: jls-coop-jud-civil@cec.eu.int

Osebe, ki bodo poslale odgovore na to razpravo, morajo navesti, če nasprotujejo objavi svojih odgovorov in pripomb na spletni strani Komisije.

* * *

POJMOVNIK

„**Verodostojni akt**“: listina, ki potrjuje dejstvo ali pravni akt in katere verodostojnost potrdi javni organ (npr. notarski akt).

„**Potrditev (apostille)**“: formalnost, predvidena s Haaško konvencijo z dne 5. oktobra 1961 glede priznanja tujih listin

„**Istočasno umrle osebe (komorienti)**“: osebe, ki imajo sposobnost dedovanja med seboj (npr. oče in sin) in umrejo v okoliščinah, v katerih ni mogoče ugotoviti, katera je umrla prva.

„**Mednarodna sodna pristojnost**“: pristojnost sodišč države, posebno za sojenje v zadevi z mednarodnim elementom.

„**Druga pristojnost**“: pravila mednarodne pristojnosti sodišč, ki niso bila usklajena na ravni Skupnosti.

„**Zapustnik**“: oseba, katere smrt sproži dedovanje (pokojnik).

„**Ukaz za izvršitev**“: formalnost, nujna za priznanje in izvršitev tuje sodbe.

„**Forum**“: pristojno sodišče ali sodišče, pred katerim teče postopek.

„**Dedne pogodbe**“: pogodbe, sklenjene pred smrtjo, o enem ali več prihodnjih dedovanjih.

„**Zakonito dedovanje**“: dedovanje brez oporoke.

„**Skupne oporoke**“: oporoke, ki jih sestavita dve ali več oseb v istem aktu, bodisi v korist tretje osebe bodisi kot recipročno in vzajemno razpolaganje.

* * *

Sprejetje evropskega instrumenta na področju dedovanja je bilo že na seznamu prednostnih nalog Dunajskega akcijskega načrta¹ iz leta 1998. Program ukrepov za izvajanje načela vzajemnega priznavanja sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah², ki sta ga sprejela Svet in Komisija konec leta 2000, predvideva vzpostavitev instrumenta na tem področju. Pred kratkim je bila v Haaškem programu³ Komisija pozvana, naj predstavi zeleno knjigo, ki bi pokrivala celotno problematiko: pravo, ki se uporablja, pristojnost in priznanje, upravne ukrepe (potrdila o dedovanju, register oporok).

Povečana mobilnost oseb znotraj prostora brez notranjih meja kot tudi povečanje števila zvez med državljani različnih držav članic, ki so pogosto povezane s pridobitvijo premoženja na ozemlju več držav Unije, so glavni vir težav pri dedovanju.

Težave, s katerimi se spopadajo udeleženci mednarodnega dedovanja, so povečini povezane z različnostjo bistvenih pravil, postopkovnih standardov in kolizijskih pravil, ki urejajo področje v državah članicah.

Pravila Skupnosti mednarodnega zasebnega prava, sprejeta do sedaj, ne vključujejo dedovanja. Sprejetje usklajenih pravil na evropski ravni je izgleda nujno.

Večina dedovanj poteka na nesporen način. Tako bi bilo sprejetje pravnih aktov Skupnosti, ki bi urejali samo določanje pristojnih pravosodnih organov za reševanje sporov o dedovanju ter priznanje in izvršitev njihovih odločb, nezadostno.

Za poenostavitev naloge udeležencev mednarodnega dedovanja in v učinkovit odgovor na konkretne težave državljanov mora instrument Skupnosti nujno obravnavati tudi priznanje zunajsodnih listin in aktov (oporoke, notarski akti, upravni akti). Ker popolna uskladitev pravil materialnega prava držav članic ne pride v poštev, je primerno ukrepati z vidika kolizijskih pravil. Komisija ocenjuje, da zaradi tega na področju dedovanja ne bo dosežen napredek na ravni Skupnosti, ne da bi se prednostno lotili vprašanja prava, ki se uporablja.

Pri tem se je treba najprej vprašati o področju uporabe kolizijskih pravil, ki bi predstavljala središče pobude za sprejem pravnih aktov in bi mogoče lahko zajemala zelo obsežna področja: veljavnost oporok, sposobnost dediča, nujni deleži, delitev dediščine, skupno premoženje...

Posebno pozornost je treba nameniti tudi vprašanju navezne okoliščine. Kakor je pogosto pri mednarodnem zasebnem pravu, bi bila težnja po določitvi tiste navezne okoliščine, ki bi sama po sebi rešila vse težave, velika. To bi lahko bilo državljanstvo, ki je imelo dolgo časa privilegiran položaj, ali običajno bivališče, ki je bolj „v modi“.

Toda na področju dedovanja nobena okoliščina ni brez pomanjkljivosti. Zadnje stalno prebivališče pokojnika, ki se uporabi kot navezna okoliščina, bi lahko na primer povzročilo uporabo prava, ki bi imelo le malo zveze z dedovanjem: kadar zapustnik nima državljanstva države, kjer umre, in se večina njegovega premoženja nahaja v drugi državi. Ali je treba tedaj vztrajati pri iskanju edine navezne okoliščine? Ali je boljše sprejeti določeno prilagodljivost, kamor se šteje dodelitev vloge izbiri strank?

¹ UL C 19, 23. 1.1999.

² UL C 12, 15.1.2001.

³ Glej sklepe predsedstva, Evropski svet v Bruslju, 4. in 5. november 2004.

Dejansko, ne glede na navezno okoliščino, ki jo bo izbrala prihodnja norma Skupnosti, za določitev prava, ki se uporablja, ne moremo izključiti dejstva, da bo ta okoliščina v nekaterih primerih slabo prilagojena zakonitim pričakovanjem udeležencev dedovanja. Ta pričakovanja predstavljajo parameter, ki ga je treba upoštevati v kontekstu enotnega trga, ki osebam jamči prosti pretok. Oseba lahko tako prebiva nekaj časa v državi, ne da bi tam pridobila kakršno koli premoženje, ker predvideva, da se bo enkrat vrnila v svojo državo izvora, kjer med drugim še naprej prebiva njena družina in kjer se nahaja njeno premoženje. Če ta oseba umre v državi, kjer je prebivala, bi lahko bila uporaba prava njenega državljanstva za izvedbo dedovanja upravičena. Nasprotno zveza s pravom državljanstva ni upravičena, če je zapustnik že davno zapustil svojo državo izvora in prebival v državi članici, kjer so vse njegove sorodstvene in premoženjske vezi.

* * *

Če je določitev prava, ki se uporablja, bistvena, pa ne smemo podcenjevati vprašanja sodne pristojnosti. V nekaterih državah članicah je posredovanje sodnika obvezno, v drugih ostaja nujno potrebno pri zapletenih ali konfliktnih dedovanjih.

Za postavljanje norm na področju sodne pristojnosti se zahteva tudi znanje o tem, ali je treba določiti edino navezno okoliščino ali nasprotno sprejeti določeno prilagodljivost.

Poleg tega se je treba ob poznavanju dejstva, da se v mnogih državah članicah dedovanja v večini primerov izvajajo izven sodišč, včasih s posredovanjem javnih organov ali nekaterih pravnih poklicev, vprašati o morebitnih pravilih mednarodne pristojnosti glede teh organov in poklicev.

Ob pregledu vseh teh vidikov bo treba proučiti številna posebna vprašanja, kot so dedne pogodbe, nujni deleži in oporočni skladi. Ta institucija, ki je nepoznana v večini pravnih sistemov, pa se pogosto uporablja v več državah članicah.

Končno si mora posredovanje Skupnosti s pravnimi akti na področju dedovanja prizadevati za odpravo upravnih in praktičnih ovir. S tega vidika je treba načrtovati oblikovanje „evropskega potrdila o dedovanju“. Ta zahteva se izrecno pojavlja v Haaškem programu, prav tako kot register oporok.

2. KOLIZIJSKA PRAVILA

2.1. Splošna vprašanja

Univerzalnemu značaju teh prihodnjih pravil se ne bi smelo ugovarjati: omejitev uporabe usklajenih kolizijskih pravil v mednarodnih primerih, ki so nujno „znotraj Skupnosti“, ob izključitvi tistih, ki vključujejo pravne sisteme tretjih držav, bi nalogo posameznikov in pravnih strokovnjakov še otežilo.

Primerno se je najprej vprašati o razsežnosti zveze na področju dedovanja, saj ni nujno, da dedno pravo ureja enaka področja v vseh pravnih sistemih. Uskladitvi kolizijskih pravil bi se tako morala pridružiti opredelitev področja dednega prava.

Na drugem mestu je treba določiti eno ali več naveznih okoliščin.

Končno je treba vedeti, ali bodo prihodnji pravni akti Skupnosti poleg določitve dedičev in njihovih pravic obravnavali tudi podrobna pravila za prenos zapuščine na dediče.

Vprašanje 1: Katera vprašanja je treba navezati na dedno pravo?

Bolj podrobno, ali je treba omejiti kolizijska pravila na določitev dedičev in njihovih pravic ali zajeti tudi delitev dediščine?

Vprašanje 2: Katero navezno okoliščino uporabiti za določitev prava, ki se uporablja? Ali je treba uporabiti enako okoliščino za celo področje, ki ga zajema pravo, ki se uporablja, ali bi lahko uporabili različne okoliščine za različne vidike dedovanja?

Bolj podrobno, ali mora kolizijsko pravilo Skupnosti ločiti med premočninami in nepremočninami? Ali je treba ohraniti posebno vlogo prava države, kjer se nepremočnina nahaja?

2.2. Oporoke in dedne pogodbe

Kar zadeva veljavnost oporok, imajo države članice v svojih pravnih sistemih zelo različne rešitve, tako glede oporočne sposobnosti, oblik oporoke, veljavnosti v vsebinskem pomenu, skupnih oporok⁴, dednih pogodb⁵ ali preklicnosti. Kolizijska pravila so prav tako različna.

Vprašanje 3: Katero pravo se mora uporabljati za:

- splošno oporočno sposobnost?

- veljavnost:

- glede oblike oporok?
- vsebine oporok?
- skupnih oporok?
- dednih pogodb?
- preklica oporok?

Kako oblikovati kolizijsko pravilo, da bi se upoštevala morebitna sprememba zveze med datumom sestavljanja oporoke in datumom smrti?

2.3. Istočasno umrle osebe (komorienti)

Red, v katerem umrta dve osebi, ki lahko dedujeta ena po drugi, lahko vpliva na pravice njunih lastnih dedičev. Če osebi umrta zaradi istega dogodka, nekatere države članice postavljajo domnevo, da sta umrli v istem trenutku, druge pa predpostavljajo določeno zaporedje, v katerem sta umrli. Če za dedovanje oseb, ki so umrle istočasno, veljajo različni zakoni, bo dedovanje lahko onemogočeno.

⁴ Oporoki, ki ju sestavita dve osebi v istem aktu.

⁵ Pogodbe o enem ali več dedovanjih, ki se še niso začela.

Vprašanje 4: *Kako rešiti vprašanje morebitne neskladnosti zakonov, ki se uporabljajo za dedovanje po osebah, ki so umrle istočasno?*

2.4. Izbira prava, ki se uporablja za dedovanje

Čeprav države članice Evropske unije v večini primerov ne priznavajo izbire dednega prava s strani prihodnjega zapustnika ali dedičev, ostaja vprašanje umestno. Ne glede na izbrano navezno okoliščino obstaja možnost, da v nekaterih primerih ne bo zadovoljila zakonitih pričakovanj udeležencev dedovanja. Tako bi lahko določili primerno raven prilagodljivosti.

Vprašanje 5: *Ali je treba prihodnjemu zapustniku priznati možnost (pri oporočnem ali zakonitem dedovanju) izbrati pravo, ki se uporablja pri njegovem dedovanju, z ali brez soglasja njegovih domnevnih dedičev? Ali je treba dedičem priznati enako možnost po začetku dedovanja?*

Vprašanje 6: *Če priznamo izbiro dednega prava, ali je treba omejiti možnosti izbire in določiti podrobna pravila za izbiro? Pod pogojem, da niso bile določene kot objektivna zveza, ali je treba priznati naslednje okoliščine: državljanstvo, stalno prebivališče, običajno prebivališče ali druge?*

Vprašanje 7: *V katerem trenutku morajo biti te zveze prisotne? Ali jih je treba uskladiti s posebnimi pogoji (trajanje, obstoj v času smrti...)?*

Vprašanje 8: *Ali je treba priznati izbiro prava, ki se uporablja za skupne oporoke in dedne pogodbe? Ali je treba to izbiro okviriti s pravili? Če je odgovor pritrdilen, na kakšen način?*

Vprašanje 9: *Ali je treba zakoncu dovoliti izbiro prava, ki ureja njegovo zakonsko zvezo, za uporabo pri njegovem dedovanju?*

2.5. Nujni deleži

Pravni sistemi vseh držav članic varujejo najbližje sorodnike pokojnika, ki bi jih lahko želel razdediniti. To varstvo ima pogosto obliko nujnega deleža, vendar ta mehanizem ni enotno priznan v Evropski uniji.

Vprašanje 10: *Ali je treba ohraniti uporabo nujnega deleža, če pravo, določeno s kolizijskim pravilom, tega instituta ne pozna ali njegovo področje uporabe drugače opredeljuje? Če je odgovor pritrdilen, s kakšno podrobno ureditvijo?*

2.6. Oporočni skladi

Če ima sklad mednarodni značaj, morajo biti sodišča in drugi organi, ki so za to pristojni, sposobni določiti, katero pravo se zanj uporablja. Poleg možnosti, priznane ustanovitelju sklada, da izbere pravo, ki se uporablja, bi se lahko določitev posebnih kolizijskih pravil za sklade potrdila kot nujna.

Vprašanje 11: *Ali je treba sprejeti posebna kolizijska pravila na področju skladov? Če je odgovor pritrdilen, katere?*

2.7. Zavračanje

Zaradi poenotenja kolizijskih pravil na ravni Skupnosti bo zavračanje postalo neuporabno, ker bodo vsi elementi zveze določeni znotraj države članice. Vendar se bo vprašanje postavilo, kadar bodo kolizijska pravila določila pravo tretje države.

Vprašanje 12: Ali mora prihodnji instrument Skupnosti priznati zavračanje, če usklajena kolizijska pravila določijo pravo tretje države? Če je odgovor pritrdilen, s kakšno podrobno ureditvijo in v kakšnih mejah?

2.8. Predhodna vprašanja

Pravo, ki se uporablja za dedovanje, včasih pogojuje ureditev dedovanja z odgovorom na tako imenovano „predhodno“ vprašanje, ki se ga lahko reši z uporabo drugega prava: veljavnost zakonske zveze ali zunajzakonske skupnosti, ugotovitev očetovstva...

Vprašanje 13: Katero kolizijsko pravilo je treba sprejeti, da se določi pravo, ki se uporabi za predhodna vprašanja z vplivom na dedovanje?

3. PRAVILA O PRISTOJNOSTI

Države članice so sprejele zelo različna merila: zadnje stalno prebivališče pokojnika, stalno prebivališče tožene stranke ali tožnika, mesto nahajanja nekaterih delov premoženja, ali spet državljanstvo pokojnika ali ene ali druge stranke v sporu. Na tem področju je treba upoštevati zelo različne interese: interese domnevnih dedičev, ki v nekaterih primerih prebivajo v zelo različnih državah, toda tudi interese različnih držav, ki so vpletene, zlasti ker je premoženje na njihovem ozemlju.

3.1. Izbira glavne sodne pristojnosti

Prva možnost bi bila določitev edinega pristojnega foruma in hkratno neupoštevanje razlike, nastale zaradi premičnosti ali nepremičnosti dedovanega premoženja. Vendar bi bilo priporočljivo sprejeti bolj prožna pravila, kar se lahko naredi na več načinov, kot na primer na področju prava, ki se uporablja.

Vprašanje 14: Ali je zaželeno, da se določi edini forum na področju dedovanja? Ali je možno opustiti pristojnost foruma, kjer ležijo nepremičnine? Če bi bilo treba zadržati edino splošno okoliščino, katera bi bila?

Vprašanje 15: Ali lahko dedičem dovolimo, da začnejo postopek pred sodiščem v državi članici, ki ni tista, ki jo določa morebitno glavno pravilo o sporu o pristojnosti? Če je odgovor pritrdilen, pod katerimi pogoji?

Vprašanje 16: Ali je med tekočim zapuščinskim postopkom v eni državi članici treba priznati možnost, da se zaprosi sodišče v drugi državi članici, kjer se nahaja dedovano premoženje, za sprejetje začasnih in zavarovalnih ukrepov?

Vprašanje 17: Ali je treba v prihodnji instrument Skupnosti vnesti določbe, ki bodo dovoljevale prenos postopka sodišča ene države članice na sodišče druge države članice, in če je odgovor pritrdilen, pod katerimi pogoji?

Uporaba okoliščin, opredeljenih v prihodnjem instrumentu, lahko privede do določitve sodišča tretje države. V tem primeru ni nujno zaželeno, da se enostransko odpove pristojnosti sodišč držav članic, medtem ko bi bile druge navezne okoliščine, izključene na ravni Skupnosti, primerne za enostransko določitev pristojnosti teh sodišč glede na sodišča tretjih držav. Če prepustimo odgovor na to vprašanje nacionalnim zakonodajam držav članic na podlagi „druge pristojnosti“, bi to pomenilo, da ni bilo mogoče najti skupne rešitve in bi lahko povzročilo dodatne spore o pristojnosti.

Predstavljajmo si, da je okoliščina Skupnosti za določitev pristojnosti zadnje stalno prebivališče pokojnika. Državljan države članice A umre v tretji državi, v kateri si je pred kratkim izbral stalno prebivališče. Vsi njegovi dediči so v državi članici A in večina njegovega premoženja v državi članici B. V tem primeru pravo Skupnosti (zadnje stalno prebivališče pokojnika) ne določa nobene države članice, ne A ne B, medtem ko ima dedovanje mnogo tesnejšo zvezo s tema dvema državama kot s tretjo državo zadnjega stalnega prebivališča pokojnika. Zavračanje na nacionalna pravila za ureditev tega vprašanja bi lahko povzročilo novo težavo. Če država članica A uporablja okoliščino državljanstva in država članica B okoliščino nahajanja premoženja: pozitiven spor o pristojnosti. V obratnem primeru: negativen spor o pristojnosti.

Vprašanje 18: *Kateri elementi bi bili primerni za določitev pristojnosti sodišč držav članic v primeru, kot je zgornji?*

Vprašanje 19: *Ali je treba ta posebna pravila o pristojnosti uporabiti tudi za premoženje, ki se nahaja na ozemlju tretje države, ki glede tega premoženja zase zahteva izključno pristojnost?*

3.2. Postopki v zvezi s prenosom nepremičnega premoženja

Prenos lastništva na nepremičnem premoženju je povod za vpis v različne registre. V nekaterih državah članicah se vpisi v te registre izvršijo samo na podlagi izdane sodbe ali akta državnih organov. Lahko bi obravnavali možnost, da se lahko vpis sprememb v registre izvrši na temelju listin, izdanih v drugi državi članici.

Vprašanje 20: *Ali je treba pridržati pristojnost organov kraja, kjer se nahaja nepremično premoženje, odvisno od dedovanja, kadar je glavna pristojnost dodeljena organom druge države članice za:*

- izdajo potrebnih listin za vpis sprememb v registre premoženja?
- izvedbo upravnih aktov in prenos premoženja?

Vprašanje 21: *Ali lahko pripravimo poenotene listine Skupnosti, ki bi se uporabljale v vseh državah članicah, kjer se nahaja premoženje? Če je odgovor pritrdilen, katere že obstoječe listine bi lahko poenotili? Ali lahko odpravimo ali poenostavimo nekatere korake, ki so sedaj potrebni v okviru mednarodnega dedovanja? Če je odgovor pritrdilen, katere?*

3.3. Pristojnost izvensodnih organov

Ob upoštevanju pomembnosti vloge izvensodnih organov – notarjev ali uradnikov iz različnih upravnih organov – bi lahko dedičem dovolili izvedbo nekaterih formalnosti pri najbližjem organu, če ne prebivajo v kraju, določenem z glavnim pravilom o pristojnosti.

Vprašanje 22: Ali je treba določiti, da se usklajeno pravilo o pristojnosti uporablja tudi za druge organe, ki lahko delujejo na področju dedovanja?

Vprašanje 23: Ali je treba določiti, da se nekatere formalnosti lahko opravijo pred organi druge države članice, kot je država, določena z glavnim pravilom o sporu o pristojnosti? Ali je treba to možnost okviriti s pravili?

3.4. Skladi

Glede na to, da je dedovanje izključeno iz področja uporabe Uredbe (ES) št. 44/2001, ne obstajajo pravila Skupnosti o pristojnosti za spore o oporočnih skladih, ki bi bila zajeta v navedeni uredbi.

Vprašanje 24: Katera pravila o pristojnosti bi moral zajemati prihodnji instrument Skupnosti na področju oporočnih skladov?

4. PRAVILA O PRIZNANJU IN IZVRŠITVI

Prihodnji pravni akti Skupnosti morajo poenostaviti nalogo dedičev s tem, da dovolijo priznanje in izvršitev potrebnih aktov in listin za priznanje njihovih pravic: sodnih odločb, notarskih aktov, oporok, listin, ki dokazujejo sposobnost dediča, pristojnosti, dodeljene osebam, zadolženim za upravljanje zapuščine in delitev dediščine ...

4.1. Priznanje in izvršitev sodb

Z določitvijo usklajenih pravil o pravu, ki se uporablja, in pristojnosti bodo prihodnji pravni akti dosegli zelo visoko stopnjo medsebojnega zaupanja in tako vmesni ukrepi za priznanje in izvršitev sodb ne bodo več potrebni. Če bi razlogi za zavrnitev še vseeno obstajali, bi morali biti enaki za vse države članice.

Vprašanje 25: Ali lahko odpravimo ukaz za izvršitev za priznanje sodb? Ali je treba v nasprotnem primeru vključiti razloge za zavrnitev priznanja in izvršitve sodb? Če je odgovor pritrdilen, katere?

Vprašanje 26: Ali lahko premislimo o tem, da bi bila sodba, izdana na področju dedovanja v eni državi članici, priznana po uradni dolžnosti in podlaga za vpis sprememb brez uradnih postopkov v zemljiško knjigo v drugi državi članici? Ali se moramo zgledovati po členu 21(3) Uredbe (ES) št. 2201/2003?

4.2. Priznanje in izvršitev aktov in oporok

V nekaterih državah članicah notarji in drugi organi oblikujejo verodostojne akte za določitev dednega reda in delitev dediščine. Predvidena morata biti priznanje in izvršitev teh aktov.

Poleg tega je primerno, da se opravi poizvedovanja o morebitnih pravilih, ki se uporabljajo za tuje oporoke, ki se pogosto ne morejo popolnoma udejanjiti.

Vprašanje 27: Ali lahko za verodostojne akte, izvršene na področju dedovanja, uporabimo enak režim priznanja in izvršitve kot za sodbe? Ali lahko posledično premislimo, da so notarski akti, izvršeni na področju dedovanja v eni državi članici, podlaga za vpis sprememb brez drugih uradnih postopkov v zemljiško knjigo v drugih državah članicah? Ali se moramo zgledovati po členu 46 Uredbe (ES) št. 2201/2003?

Vprašanje 28: Ali je treba predvideti posebna pravila za olajšanje priznanja in izvršitve v eni državi članici za oporoke, sestavljene v drugi državi članici?

4.3. Upravitelji zapuščine (vključno z upravitelji oporočnih skladov)

Določitev tretjih oseb, zadolženih za upravljanje zapuščine ali delitev dediščine, je v državah članicah fakultativna ali obvezna. Določitev teh oseb ter njihovih pravic, ki se razlikujejo od enega sistema do drugega, ni vedno priznana v drugih državah članicah.

Glede priznanja in izvršitve odločb, izdanih glede oporočnih skladov, je treba opraviti poizvedovanja o učinkih priznanja skladov samih na vpis sprememb v zemljiško knjigo.

Vprašanje 29: Ali lahko obravnavamo možnost priznanja po uradni dolžnosti določitve in pooblastil upraviteljev zapuščine v vseh državah članicah? Ali je treba predvideti razloge, na podlagi katerih bo možno spodbijati te določitve in pooblastila?

Vprašanje 30: Ali je treba oblikovati potrdilo za izkazovanje določitve upravitelja zapuščine in navedbo njegovih pooblastil? Katera oseba ali organ bi moral biti zadolžen za pripravo tega potrdila? Kakšna bi morala biti vsebina tega potrdila?

Vprašanje 31: Ali bi priznanje oporočnih skladov lahko bilo podlaga za vpis premoženja sklada in pravnih naslovov, ki se nanašajo nanj, v zemljiško knjigo? Katere določbe bi bilo treba sprejeti v nasprotnem primeru?

Vprašanje 32: Ali je treba sprejeti določbe za zavarovanje uporabe nujnega deleža, določenega v zakonu o dedovanju ali drugem zakonu, ki bi zahteval uporabo tega varstva, kljub obstoju sklada? Če je odgovor pritrdilen, katere?

5. DOKAZILA O SPOSOBNOSTI DEDIČA: EVROPSKO POTRDILO O DEDOVANJU

Dokaz sposobnosti dediča se v različnih pravnih sistemih podaja na različne načine. Za dediče je bistveno, da lahko dokažejo svoje pravice, kar jim omogoča pridobitev dedovanega premoženja, ki jim pripada brez postopka, v posest. Ob obstoju usklajenih kolizijskih pravil je oblikovanje potrdila, ki bi imelo enake učinke v vsej Skupnosti, izvedljivo. To bi predstavljalo dodano vrednost, ki je ni mogoče zanikati.

Rešiti je treba več vprašanj: pogoji oblikovanja potrdila, njegova vsebina in posledice.

Vprašanje 33: Katere učinke bi potrdilo lahko imelo?

Vprašanje 34: Katere informacije morajo biti podane v potrdilu?

Vprašanje 35: Katera država članica bi ga morala izdati? Ali je treba pustiti vsaki državi članici možnost, da sama izbere organ, ki lahko izda potrdilo, ali je glede na vsebino in funkcije potrdila treba določiti nekatera merila?

6. REGISTER OPOROK

Iskanje oporok, še posebej, kadar so bile sestavljene v tujini, predstavlja včasih nepremostljivo oviro.

Vprašanje 36: Ali je treba predvideti vzpostavitev sistema vpisovanja oporok v register v vseh državah članicah? Ali je treba obravnavati možnost oblikovanja centralnega registra?

Vprašanje 37: Katera izvedbena pravila bi bilo treba sprejeti za olajšanje dostopa domnevnih dedičev in pristojnih organov (vključno z lastno državo članico) do državnih elementov sistema ali centralnega registra?

7. PRAVNI AKTI

Vzpostavitev evropskega sodnega prostora ima za posledico ukinitve ali poenostavitve formalnosti.

Vprašanje 38: Ali bi ukinitve vseh formalnosti pravnih aktov ali potrditve (apostille) javnih aktov, izvršenih v državi članici in povezanih z dedovanjem, povzročila težave?

8. PRISTOP SPREJEMANJA PRAVNIH AKTOV

Iz povedanega izhaja, da bo oblikovanje zbirke pravil Skupnosti o dedovanju in oporokah predstavljalo obsežno in zapleteno delo.

Vprašanje 39: Ali lahko obravnavamo možnost oblikovanja enotnega in vseobsegajočega instrumenta? V nasprotnem primeru, v kakšnem vrstnem redu in po katerih stopnjah organizirati delo?